

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 341

van **CELIA GROOTHEDDE**

datum: 4 februari 2022

WOUTER BEKE

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Aanpak endometriose - Initiatieven

De Franse president Macron heeft onlangs aangekondigd dat hij een grootschalige campagne tegen endometriose zal lanceren om meer onderzoek te faciliteren en een groter bewustzijn te creëren bij zowel artsen als patiënten. Hij wil met deze campagne ervoor zorgen dat vrouwen sneller gediagnosticeerd kunnen worden, dat duurt namelijk gemiddeld wereldwijd 8 jaar. In Nederland duurt de diagnose gemiddeld 7,4 jaar, voor Vlaanderen zijn nog geen cijfers voorhanden.

Endometriose is een gynaecologische aandoening waarbij cellen van het baarmoederslijmvlies (endometrium), die normaal de binnenkant van de baarmoeder bekleden, ook buiten de baarmoeder voorkomen, meestal in de buikholte, op het buikvlies en de organen in het bekken. De ziekte zorgt voor extreme menstruatiepijnen, waardoor personen die menstrueren één keer per maand enorm afzien van de ziekte. Zowel de personen met de ziekte als huisartsen denken dat de extreme pijn normaal is, maar dat is het niet.

Naar schatting hebben 1 op de 10 vrouwen tussen de 15 en 50 jaar last van de ziekte. Dat zijn in Vlaanderen alleen al ongeveer 336.000 vrouwen. De ziekte leidt bij 60-70% niet alleen tot onvruchtbaarheid, maar de hevige menstruatiepijnen kunnen er ook voor zorgen dat vrouwen sneller hun job verliezen of regelmatig afwezig zijn wegens ziekte. Endometriose is dus een ziekte die invloed heeft op de voltallige bevolking, iedereen heeft er baat bij dat vrouwen die de ziekte hebben zo snel mogelijk gediagnosticeerd worden zodat ze tijdig een juiste behandeling krijgen om de klachten te verminderen.

De ziekte krijgt daarom meer en meer aandacht van wetenschappers, activisten en journalisten. Allemaal stellen zij dat de lange duur voor de juiste diagnose te wijten is aan een tekort aan kennis binnen de geneeskunde en het grote publiek en aan de complexiteit van de ziekte. Eind 2021 maakte journaliste Sofie Peeters daarom de podcastreeks "Geen kleine man", te beluisteren op de website van Radio 1, waarin endometriose ruim aan bod komt. Daarin stellen twee Vlaamse artsen dat de objectieve onderzoeksmethode de ziekte moeilijk detecteert.

1. Is de minister naar het voorbeeld van Frankrijk werk aan het maken van een Vlaams endometrioseplan? Zo niet, waarom acht hij dit niet noodzakelijk?
2. Heeft de minister zicht op het aantal gediagnosticeerde vrouwen met endometriose in de Vlaamse Gemeenschap ?

3. Ondersteunt en faciliteert de Vlaamse Gemeenschap onderzoek naar de ziekte via het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO)? Zo niet, ondersteunt de minister onderzoek over endometriose op een andere manier?
4. Hoeveel onderzoeken over endometriose die bezig zijn of zijn afgerond, werden aangevraagd door de Vlaamse Regering om de ziekte beter te begrijpen en het stellen van diagnoses te vergemakkelijken?
5. Zal de minister van endometriose een prioriteit maken en binnen de eerstelijnszones inzetten op preventie en sensibilisering, zodat huisartsen, OCMW-werkers, geestelijke gezondheidswerkers en apothekers de patiënten sneller kunnen doorverwijzen naar een specialist?
6. Welke initiatieven onderneemt de minister momenteel om endometriose breder bekend te maken binnen de huisartsenkringen?
7. Hoe ziet de minister de rol van de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) om iedereen die lijdt aan endometriose sneller op te sporen en zal hij samen met de minister van Onderwijs inzetten op een sensibiliseringscampagne of bijscholing voor de CLB-medewerkers?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (313), Ben Weyts (306), Wouter Beke (341).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 341 van 4 februari 2022

van **CELIA GROOTHEDDE**

De organisatie van de opleiding om zorgaanbieders bij te scholen en te sensibiliseren omtrent deze aandoening is een onderwijskundige aangelegenheid. Hoewel endometriose een aandoening is die voor de betrokken patiënten een grote impact kan hebben op de levenskwaliteit, is er geen specifiek preventie- of sensibiliseringsprogramma dat kan worden opgezet, zonder ongewenste nevenschade te veroorzaken m.a.w. de aandoening voldoet immers niet aan de voornaamste criteria van Junger en Wilson inzake preventie: de op te sporen ziekte moet een belangrijk gezondheidsprobleem zijn, gemakkelijk en eenvoudig op te sporen en gemakkelijk te behandelen.

Er bestaat in Vlaanderen in het algemeen geen programmatorische aanpak voor onderzoek. Er wordt dus steeds met een bottom-up aanpak gewerkt, waarbij excellentie van het onderzoek of het innovatiepotentieel de belangrijkste criteria zijn voor de evaluatie van de ingediende voorstellen.

Het onderzoek op endometriose situeert zich voornamelijk in het basisonderzoek en vindt daarbij financiering voornamelijk bij Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF) of via eigen middelen van de instellingen.

Opzoeking in 'Flanders Research Information Space' (FRIS) portaal voor de periode 2017-2021, en in de FWO databank leverde volgend overzicht van het aantal onderzoeksprojecten en -mandaten rond 'Endometriose' opgestart in de periode 2017-2021. In totaal werden er 6 projecten en 5 onderzoeksmandaten gevonden.

(1) Deze dekken volgende onderzoeksdoelstellingen:

Onderzoeksdoelstellingen	Aantal
Ontrafelen pathogenese	4
Optimalisatie chirurgie	2
Detectietechnieken	3
Nieuwe therapeutische targets	2
Totaal	11

Samen wordt voor deze projecten en mandaten over 5 jaar tijd minstens 1.893.470 euro publieke financiering gespendeerd. Met andere woorden, er wordt jaarlijks gemiddeld 378.694 euro vanuit Vlaanderen geïnvesteerd in onderzoek naar endometriose.

Deze middelen komen vooral uit FWO of uit de BOF-middelen en in beperkte mate uit de eigen middelen van de instellingen.

De verdeling van de middelen tussen BOF en FWO is als volgt:

11 projecten	
Financiering:	Budget €
BOF	1.116.478,25
FWO	776.991,25
Eigen middelen	Geen informatie
totaal	1.893.469,50

De systematiek en de inhoud van de systematische contacten, waaronder een medisch onderzoek, zijn vastgelegd in het [Besluit van de Vlaamse Regering tot operationalisering van de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding](#). De Vlaamse minister bevoegd voor het gezondheidsbeleid bepaalt welk bevolkingsonderzoek en screening, ook binnen een jeugdgezondheidscontext, relevant is en noodzakelijk is.